

DZIAŁALNOŚĆ ZRZESZENIA ABSOLWENTÓW WSP W LATACH 1962—1970

PROJEKT STWORZENIA ORGANIZACJI SKUPIAJĄCEJ absolwentów Wyższej Szkoły Pedagogicznej wysunięty został jeszcze w połowie lat pięćdziesiątych. Ważnymi etapami w urzeczywistnieniu tego projektu były zjazdy absolwentów w 1956 r., w pierwsze dziesięciolecie istnienia Uczelni oraz w 1962 r. z okazji jubileuszu 15-lecia WSP. Na II Zjeździe Absolwentów w 1962 r. podjęto uchwałę w sprawie powołania do życia Zrzeszenia Absolwentów i wyłoniono 30-osobowy Komitet Organizacyjny, który zajął się opracowaniem statutu i załatwieniem formalności związanych z rejestracją powstałej organizacji. Zrzeszenie nasze powstało wprawdzie w dniu 16 lutego, ale podstawy prawne swej działalności uzyskało po zatwierdzeniu statutu przez Prezydium Rady Narodowej m. Krakowa dnia 4 maja tegoż roku. Zgodnie z ustawą o „Stowarzyszeniach“ z dnia 27 października 1932 r. oraz zmianami wprowadzonymi do tej ustawy w 1962 r. Zrzeszenie uzyskało uprawnienia do rozwijania działalności na terenie miasta Krakowa.

Do zadań statutowych Zrzeszenia należy: a) skupienie wychowanków dla utrzymania współzycia koleżeńskiego, b) organizowanie pomocy naukowej i samokształceniowej dla członków, c) współpraca z władzami państwowymi, samorządowymi i instytucjami społecznymi w zakresie wychowania idocowopolitycznego młodzieży, d) opieka nad młodszymi wychowankami WSP rozpoczynającymi pracę zawodową, e) utrzymanie łączności z własną Uczelnią i jej władzami w celu współpracy nad stałym jej rozwojem.

W pierwszym roku działalności (od marca 1962 do lutego 1963) pracą Zrzeszenia kierował Zarząd Tymczasowy w składzie: przewodniczący — Z. Ruta, zastępcy — Z. Kubisz-Chrobotowa, S. Gajerski, F. Kiryk, sekretarz — C. Banach, skarbnik — S. Wołodźko, członek — Z. Tabaka. W początkowym okresie praca Zarządu skupiała się głównie na sprawach organizacyjnych, jak sporządzenie ewidencji członków, otwarcie konta w PKO, wykonanie pieczętki, wysłanie informatora w sprawie subskrypcji księgi jubileuszowej szkoły.

Na pierwszym statutowym walnym zebraniu członków Zrzeszenia Absol-

wentów dnia 11 lutego 1963 r. wybrano nowe władze, przewodniczącym Zarządu został F. Kiryk. Obok spraw organizacyjnych Zarząd zwrócił również uwagę na inne zagadnienia: rekrutację na studia doktoranckie, studia zaoczne i stacjonarne, poradnictwo metodyczno-dydaktyczne i wyjazdy pracowników WSP na konferencje rejonowe nauczycieli oraz członków Zarządu w sprawie przyjęć na I rok studiów.

Trzeci z kolei Zarząd wybrany w 1965 r., kierowany przez M. Stefanowa, kontynuując dotychczasowe kierunki działalności Zrzeszenia, skoncentrował swoje wysiłki wokół problemu rekrutacji nowych członków. Dynamicznego rozwoju liczbowego naszej organizacji w tym okresie dowodzi fakt wzrostu liczby członków z 254 w 1965 r. do 520 w 1967 r. Niewątpliwym osiągnięciem tego Zarządu było zorganizowanie w lutym 1967 r. wielkiego zjazdu jubileuszowego z okazji dwudziestolecia Uczelni. Kadencja omawianego Zarządu zamknęła niejako pierwszy okres działalności Zrzeszenia.

Wybór kolejnego Zarządu w 1967 r. na czele z Z. Urygą przyniósł zmiany w poczynaniach organizacyjnych i programowych Zrzeszenia, wynikające z rozrostu zadań, prac i oddziaływania WSP. Warto przypomnieć, że obecnie studiuje w naszej Uczelni ok. 6 tysięcy studentów na studiach stacjonarnych i zaocznych łącznie, ogólna zaś liczba absolwentów pomnaża się corocznie o blisko 500 osób. Jeśli w pierwszym okresie działalności Zrzeszenia dochodziło często w praktyce do zacierania różnicy między pojęciami „absolwent WSP” i „członek Zrzeszenia Absolwentów” — to obecnie zachodzi potrzeba bardzo świadomego traktowania swego członkostwa w naszym Zrzeszeniu i wynikających stąd obowiązków. Z. Uryga podkreślał w sprawozdaniu z r. 1970:

Członkostwo Zrzeszenia jest świadomym wyborem pewnego wysiłku pracy nad umacnianiem związków z Uczelnią, nad podnoszeniem pozycji naukowej i zawodowej ludzi, którzy z naszego kręgu wyszli, nad utrzymaniem i doskonaleniem samego kształtu nauczycielskiej szkoły akademickiej, nad umacnianiem jej ogólnopolskiego rezonansu i wpływu, nad dopływem na studia nauczycielskie młodzieży mądrzej i zainteresowanej naszym zawodem.

Już podczas zjazdu absolwentów w 1967 r. podkreślono, że konkretyzacja i realizacja zadań statutowych Zrzeszenia w warunkach systematycznego wzrostu liczby absolwentów Szkoły oprzeć się musi na nowych podstawach. Wówczas przy pracach nad organizacją obrad sekcyjnych zrodziły się pierwsze próby zorganizowania grup absolwentów, reprezentujących poszczególne kierunki studiów. W obecnych warunkach staje się coraz bardziej oczywiste, że podstawą pracy Zrzeszenia muszą stać się koła kierunkowe, powiązane z życiem naukowym Katedr, a niebawem Instytutów Uczelni. Nowa rola obecnego Zarządu polega na koordynacji pracy kół, pomocy finansowej i organizacyjnej, inspiracji działań na poszczególnych kierunkach.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat pracy Zrzeszenia dały się zaobserwować postępy w rozumieniu tych nowych potrzeb, choć nierównomiernie na wszystkich odcinkach. Wyraźniejszy krok w tym kierunku dokonany został w pracy absolwentów filologii polskiej, którzy z okazji 80-lecia prof. W. Szyszkowskiego zgromadzili się w kwietniu 1970 r. na sesji naukowej dydaktyków, zorganizowanej przez zespół absolwentów skupionych przy katedrach polonistycznych we współdziałaniu z Zarządem Zrzeszenia. Impreza ta, wiążąca sesję naukową z kontaktami towarzyskimi, skupiła około 150 absolwentów-wychowanków profesora. Było to ze wszech miar udane spotkanie, tak ze względu na wyniki naukowe i atmosferę głębokiego związania kolegów ze Szkołą, jak też z punktu widzenia koordynacji prac Zarządu Zrzeszenia z kołem kierunkowym.

Wśród różnych form podtrzymywania więzi z absolwentami Uczelni, Zarząd Zrzeszenia przywiązywał dużą wagę do konsultacji indywidualnych podczas wizyt w szkołach w sprawach tak istotnych jak opieka nad studentami-praktykantami, rekrutacja młodzieży na studia w WSP, plany dalszych prac naukowych absolwentów. Należy podkreślić, że w programie działania wszystkich dotychczasowych zarządów Zrzeszenia specjalne miejsce zajmowało zagadnienie szerokiej informacji naszych absolwentów i w ogóle ogółu nauczycieli w zakresie możliwości podnoszenia własnych kwalifikacji zawodowych i naukowych.

Równocześnie z zadowalającym wyzyskiwaniem kontaktów indywidualnych z kolegami pracującymi w szkołach należy stwierdzić pewne zaniedbania w zakresie wydawniczym. Mimo projektów nie doszło do wydania biuletynu Zrzeszenia z materiałami ze spotkań zjazdowych 1967 r., gdyż na przeszkodzie stanęła niekompletność materiałów i niedostateczna energia w skompletowaniu i ujednoczeniu całości. Wydaje się, że materiały te poszerzone odpowiednio, staną się podstawą do wydawnictwa jubileuszowego w 1972 r., które zobrazuje pracę Zrzeszenia w ciągu całego dziesięciolecia działalności. Nie doszedł również do skutku postulat stworzenia własnego pisma, na łamach którego można by publikować prace naukowe absolwentów, wykonane w oparciu o kontakt z Katedrami naszej Uczelni. Zarząd Zrzeszenia uważa, że sprawa wydawania takiego pisma jest bardzo ważna, gdyż byłoby ono najpoważniejszym elementem inspiracji absolwentów w kierunku prowadzenia własnych badań naukowych o charakterze regionalnym, pedagogicznym i metodycznym. Odnosi się to w pierwszym rzędzie do absolwentów bardziej uzdolnionych i zamiłowanych w pracy naukowej oraz zaprawionych przez studia w odpowiedniej metodzie badań. Warto podkreślić, iż prace naukowe absolwentów przyczyniłyby się do: 1) podniesienia stopnia przydatności praktycznej wyników badań Katedr, 2) umożliwienia stałej konfrontacji wyników pracy Uczelni z działalnością praktyczną swych absolwentów w szkołach, co z kolei przyczyni się do ciągłego ulepszenia form, metod i treści

studiów, 3) podniesienia rangi nauczyciela współpracującego naukowo z Uczelnią, zarówno w szkole, jak i w środowisku, 4) umożliwienia nauczycielowi stałej łączności z Uczelnią, pomagając mu przez to do ciągłego podnoszenia jego kultury ogólnej, a także kultury środowiska szkolnego, 5) bezpośrednie naukowe kontakty Uczelni z absolwentami zwiększając możliwości coraz lepszego doboru kandydatów na stanowiska pracowników naukowych w WSP.

Nadal aktualna pozostaje sprawa zebrania i opracowania materiałów o pracy absolwentów WSP. Sporo cennego materiału w tym zakresie przyniosła ankieta przesłana absolwentom, a zawierająca 23 pytania dotyczące danych personalnych, pracy dydaktycznej, społeczno-politycznej, naukowej i popularyzatorskiej. Planowo i systematycznie prowadzone badania miałyby na celu sprawdzenie stopnia przygotowania absolwentów do zawodu, zorientowania się, jak dużo absolwentów WSP podjęło pracę w szkolnictwie, ile ich pracuje nad podnoszeniem swoich kwalifikacji.

Zrzeszenie Absolwentów przejawiało wiele troski w zakresie stworzenia kół terenowych w niektórych większych skupiskach naszych absolwentów. Sprawa ta, podnoszona niejednokrotnie na posiedzeniach Zarządu, w założeniu słuszna oraz bardzo na czasie, napotkała na przeszkody natury zwłaszcza prawnej, z tego powodu, iż każde z nowo powstałych kół musiałoby zostać zarejestrowane, zdobyć osobowość prawną itd. Z tego też względu realizacja myśli stworzenia kół terenowych odwlokła się do dziś, jakkolwiek poczyniono wstępne kroki w tej dziedzinie w Tarnowie i Katowicach. Wydaje się słuszny na ogół pogląd, że należy kółka terenowe tworzyć przy istniejących już instytucjach oświatowych i nauczycielskich, jak kluby, czytelnie i ogniska związkowe.

Największym problemem naszego związku były niewątpliwie sprawy organizacyjne, zwłaszcza opłacalność składek członkowskich. Fundusze Zrzeszenia, jak wiadomo, opierają się wyłącznie na składkach członkowskich, których wysokość roczna wynosi 20 zł. Parokrotne wysyłanie do wszystkich zalegających ze składkami upomnień, listów, nawet po części wypełnionych przekazów, nie przyczyniło się do definitywnego załatwienia tego problemu. W sytuacji, gdy spora liczba członków nie wypełniała na przestrzeni kilku lat swego statutowego obowiązku w postaci uiszczenia składek członkowskich, Zarząd zdecydował się przedstawić walnemu zebraniu w 1970 r. konkretne wnioski, pozwalające na ostateczne uregulowanie kwestii członkostwa. W wyniku chwały podjętej na wspomnianym zebraniu skreślone zostały z naszej ewidencji „martwe dusze“, które przyczyniały się do wzrostu naszego zadłużenia finansowego. Należy dodać, że Zarząd pragnął uniknąć skreśleń z ewidencji członków, które mogłyby utrudnić wzajemne kontakty absolwentów i Uczelni i zubożyć tym samym możliwości działania Zrzeszenia. Zbyt jednak

wiele czasu i społecznej energii wiążą z sobą ustawiczne i bezskuteczne monity.

Nakreślone wyżej tendencje i kierunki działania są przedmiotem troski nowego Zarządu, wybranego w dniu 29 listopada 1970 r. w następującym składzie: przewodniczący — Z. Ruta, zastępcy — Z. Uryga, R. Ilnicka-Miduchowa i B. Kunert, sekretarz — K. Ptak, skarbnik — A. Gawlik, członkowie — W. Penczak, M. Korfel i A. Kut.

